

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția I, sub Nr. 1-1945.

„Și orice faceți din suflet să faceți, ca Domnului, iar nu ca oamenilor“.
Coloseni 3, 23.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul parohii cl. I 100.000 Lei
pe un an: „ cl. II 80.000 Lei

parohii cl. III 60.000 Lei
particulari . . . 60.000 Lei
în străinătate 150.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

MILĂ ȘI UMANITARISM

În timpuri ca cele de astăzi când din întâlnirea răutății omenestii cu potrivnicii astihilor vremii se înmulțesc lipsurile și rodește din plin suferința, colectivitățile omenestii au căutat să-și întindă punți de salvare. Pornite din spontaneitatea inimii sau din calcule ale minții, aceste tendințe au îndeplinit rostul brațelor întinse semenului ajuns la margine de prăpastie, pentru a-l smulge din primejdia prăbușirii. Din astfel de gesturi, au luat naștere adeseori traice legături de bunăînțelegere și durabilă prietenie, căci deodată cu schițarea brațului întins dela om la om, se stârnește, peste cărma simțurilor noastre, înfiorarea acelei calde efuziuni, care trece dela inimă la inimă, topind pojghița de ghiață ce ne desparte și răcește atmosfera din jurul nostru.

Dorind acest efect la înălțimea valorii sale, omenirea dornică de fraternizare a făcut apel la solidaritate, întrebunțând întotdeauna noțiunea milei sau a umanitarismului, pentru ancorarea în adâncul cugetelor.

Mila, răsăd de origine cerească sădit în inima omului, a îndeplinit funcția de solidarizare a indivizilor speciei umane, chiar mai înainte de a fi fost consacrată ca virtute de doctrina creștină. Prin exteriorizarea faptică a acestui simțământ, omul a cimentat temeuriile conveșturii sociale în năzuințele de ridicare spre mai bine și s'a înălțat deasupra tuturor creaturilor pământestii. Din imboldul ei a odrăslit în viețuirea diferitelor popoare, sub variate forme, mult doritele principii umanitariste; alături de care ura, izvor al atâtor lipsuri și suferințe, a putut totuși fermenta tot atât de crud ca și în absența lor.

Vina unor astfel de stări nu stă de sigur în nobilul sentiment, ci în forma nefirească ce i s'a dat, așezându-l cu hrană artificială în gâștră nepotrivită, împiedecându-l să se desvolte

și să-și învedereze minunatul farmec al înfloririi după rânduiala naturală, așa cum i s'a dat de Cel ce l-a așezat în suflete. În aceste condițiuni, anomalia aparentă a coexistenței urii și umanitarismului își găsește explicația admisibilă, dacă ținem seama, că aceste două manifestări ale firii omenestii, își plămădesc pornirile în locuri deosebite din ființa omului.

Prezentat în colorit asemănător milei, umanitarismul, cu toate așezămintele zămislite de el, este un produs al minții trecut prin filtrul anumitor calcule, etichetat după împrejurări și dozat după interese; fiind astfel aderent și variabil în intensitate; alături de el poate dăinui ura, ca ceva ancestral sămănat de vântul ispitei în inima omenirii întunecată de duhul răutăților.

Mila purificată de flacăra credinței, mila creștină, alungă din inimă ura, înăbușă pornirile rele, dă trăinicie și alimentează acțiunile înălțătoare ale sufletului. Și tot ce este pornit din suflet este mai năvalnic mai copleșitor, pe când tot ce este lipsit de căldura sufletului este pustiu și rece, împodobit doar de

haina formelor seci și prea puțin dăunătoare.

„Fiți deci milostivi, precum și tatăl vostru milostiv este“ (Luca 6, 36), sună porunca Celui ce a altoit sufletele și a inobilat gândirea. Prin exemplul trăit al acestei porunci până la culminarea în jertfa supremă, El a surpat zidul despărțitor dintre clasele sociale, a înfrățit pe rob cu stăpânul, a potolit valuri de ură și a cucerit gândirea lumii întregi. În lumina acestor înfăptuiri, se verifică valoarea acțiunilor, depășindu-se materia și evadându-se din cătușele egoismului. Și numai în avântul acestei eliberări se va putea prăbuși zidul de ură din zilele noastre, ce stă piedecă în calea fraternizării dintre popoare, idealul de acum și de totdeauna al neamurilor pământului.

Principiile umanitarismului plămădit numai din calcule sunt neîndestulătoare pentru susținerea acestui avânt.

Când umanitarismul însă se va înfrăți cu mila sub stindardul comun al Crucii creștine, va primi tăria convingerilor isvorite din adâncurile sufletului, lozincile idealurilor omenestii nu mai rămân țipete în pustiu, ci își vor găsi ecoul în inimile vindecate de ură.

Pr. D. CIUREA

SECTELE: SEMN AL VREMII

Sectele religioase au fost totdeauna un semn în mersul vieții religioase. Apariția, răspândirea sau dispariția sectelor în general, au ceva de spus în legătură cu epoca și condițiile care le înrăuresc.

Problema sectelor, ca parte negativă a vieții religioase a unui popor nu poate fi totuși o problemă de primă importanță, ea este mai mult un reflex al unor stări de lucruri, al unor tendințe. Acesta este poate motivul pentru care se pot întâlni păreri, ce vor să reducă aproape total preocupările în legătură cu studiul și combaterea sectelor, socotindu-se prea adesea că puterea divină va îndrepta tot răul și uitând că Dumnezeu, în marea sa înțelepciune, a rânduit că nimic din cele ale mântuirii să nu le împlinescă fără de om.

Lăsând la o parte erezile și sectele primelor veacuri creștine, va trebui să admitem în principiu, că

sectele propriu zise arată, când și unde apar, existența unor lipsuri, căci altfel n'ar putea să ia ființă. Într'acolo trebuie să ne îndreptăm atenția, dacă nu vrem să ne împotmolim la periferia problemei.

Pentru simplificarea lucrurilor trebuie să deosebim: 1. cauzele ivirii sectelor religioase în cadrul istoric și 2 cauzele înrădăcinării lor în unele regiuni și parohii, în zilele noastre. Vom deosebi astfel, cauze *originare* și cauze *actuale*. Între cele dintâi, va trebui să enumerăm cauzele care au dat naștere marelui Reforme religioase din sec. XVI: Stările deficiente din Biserica apuseană a timpului, apoi tendințele de emancipare totală a omului față de divinitate născute de Renaștere și Humanism, care au trezit tendințele spre criticism și libertate ale spiritului german. E adeărat, libertatea care a triumfat atunci era o libertate anarhică, din care au isvorit tendințe ce

au dat naștere sectelor, - așa de asemănătoare cultelor reformate.

Cu timpul, politicul, socialul, naționalul, au putut să speculeze feluritele curente sectare pe seama unor Biserici sau state, astfel că sectele au început să fie combătute mai mult în ceea ce reprezintă efectul și mai puțin în ceea ce înseamnă cauza lor.

Pe noi ne interesează mai mult cauzele *actuale* care pot favoriza răspândirea sectelor, pentru că ne e dat să trecem prin una din cele mai sbrucumate epoci, dar și mai promițătoare, pentru limpezirile pe care le poate aduce.

Cauzele actuale se pot împărți în două categorii: interne și externe. După Păr. A. Scroznicov, ele ar fi următoarele: A) *Cauze interne*: 1. *Ignoranța religioasă*, atât între țărani, cât și între intelectuali, care a făcut mult rău unității Bisericii. E știut că sectele prind mai ales între oamenii cu mai puțină cultură, în tot cazul între cei care nu cunosc - cel puțin în linii generale - adevărurile de credință. 2. *Nemulțumirea față de anumite forme religioase și dorința de a o trăi mai intens*, la care se adaugă noutatea sectelor, care pot impresiona pe naivi, în totdeauna sectele urmărind a arăta adeptilor că practică numai deprimările religioase ale vieții primare creștine. 3. *Ținuta unor slujitori bisericestii*, - dealtfel puțin la număr - explică unele cazuri de sectarism în parohii, iar uneori, neajunsurile lucrului misionar, lasă să se strecoare în ogorul sufletesc al creștinului, neghina. 4. *Ambitițiile* vin să întregască adesea răul. Unii credincioși au păreri exagerate despre valoarea lor morală sau despre puterea de a înțelege adevărurile superioare; alții se cred „chemați“ ca profeți și în cel mai rău caz ar dori să fie conducători între ceilalți, alții așteaptă din partea preotului diferite favoruri, iar alții, în fine, nemulțumiți pentru vreo nedreptate suferită, sau pentru vreo pedeapsă primită, cred că au rezolvat totul, părăsind Biserica.

B) *Cauze externe*: 1. *Misionarismul sectar*, sprijinit de fonduri de proveniență felurită și care folosește nu numai predica, ci și cărți și broșuri la prețuri accesibile, răspândite cu zel în toate părțile. 2. *Împrejurări speciale favorabile*: războaie, cutremure, revărsări, etc., care sunt interpretate cu referire la scopul sectei, nu la adevărul, de multe ori ascuns, al Scripturii și la situația generală a Creștinismului și a popoarelor.

Am spus că problema sectelor în Creștinism nu poate să aibă interes în ea însăși. Problema de primă im-

